

Mál nr. 38/2026**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)****Skaðabótaábyrgð. Sönnun.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 22. janúar 2026 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 5. mars 2026 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 12. mars 2026 ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 19. mars 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi orðið fyrir slysi hinn 7. október 2024 er hún var á leið út úr verslun X. Hafi hún fallið á jörðina og hlotið af því líkamstjón þegar grind sem hún var með undir innkaupakörfu steypist fram fyrir sig. Orsök þess hafi verið sú að hjól vantaði framan á grindina sem M notaði umrætt sinn. M byggir á því að starfsfólk X hafi verið meðvitað um vanbúnað á grindinni en þrátt fyrir það vanrækt að fjarlægja hana. Þar sem slys hennar megí rekja til saknæms vanbúnaðar í verslun X og saknæms athafnaleysis starfsfólks þess krefst M bóta vegna tjóns síns úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

M segir í málskoti að hún hafi í kjölfar slyssins rætt við aðstoðarverslunarstjóra X sem hafi sagst hafa vitað af bilun í umræddri grind og að það hafi átt að vera búið að taka hana úr umferð. Myndbandsupptaka af slysi M og aðdraganda þess sé til staðar en beiðni M um afrit hennar hafi verið hafnað af hálfu X. Á myndbandinu megí sjá M ganga inn í verslun X og sækja sér grind undir innkaupakörfu. Greinilega sjáist að eitt hjól vanti undir grindina. Einnig megí sjá að M gekk út með grindina og körfu ofan á henni að viðskiptum loknum, en þegar M gekk niður ramp í átt að bifreiðastæðum hafi grindin steypst fram fyrir sig. Ljóst sé að vegna vanbúnaðar hafi grindin verið óstöðug. Vísar M til þess að rik athafnaskylda hvíli á verslunareigendum til að gera ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra sem þangað leiti. Vísar M til dómafordæma máli sínu til stuðnings.

Er þá áréttað að af samskiptum M og eiginmanns hennar við X í kjölfar slyssins sé ljóst að starfsfólk X hafi vitað um ágalla á umræddri grind en þrátt fyrir það hafi ekki verið gripið til aðgerða til að koma í veg fyrir þá slysaðttu sem af henni stafaði.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að haft hafi verið samband við X og óskað frekari upplýsinga og jafnframt hafi starfsmaður V horft á upptöku af atvikinu. X hafi upplýst um að ekki væri ljóst hvenær og hvers vegna annað framhjólíð datt af grindinni en ljóst sé að engar kvartanir hafi borist frá viðskiptavinum fyrir slysið. Samkvæmt verklagi X séu allar körfur og grindur sem eru í ólagi teknar úr umferð og séu þessi atriði yfirfarin með reglubundnum hætti. Slík athugun hafi átt sér stað nokkrum vikum fyrir slys M. Taki X þá skýrt fram að starfsfólk hafi ekki haft neina vitneskju um vanbúnað umræddrar grindar. Þáverandi aðstoðarverslunarstjóri X kannist ekki við að hafa sagt M eða eiginmanni hennar neitt annað í þeim efnun. Er þá tekið fram að af myndbandi af slysi M verði ekki greint með vissu hvað varð til þess að hún féll. Geti V því ekki fallist á að skýr orsakatengsl séu milli slyss M og þess að eitt hjól vantaði á grindina. Er jafnframt tekið fram að handkörfuvagnar af þessu tagi séu almennt óstöðugir og ekki ætlaðir til að vera stuðningur við þann sem ýtir þeim né henti þeir til notkunar á ójöfnu slitlagi, s.s. á bifreiðaplönum. Sé af öllu framangreindu ekki sýnt fram á að skilyrði skaðabótaskyldu séu uppfyllt.

Í viðbótarathugasemdum M er fullyrðingu X um að grindur, á við þá sem hér um ræði, séu ekki ætlaðar til nota á bifreiðaplaninu, enda séu sérstakir rekkar bæði fyrir innkaupakerrur og handkörfuvagna á bifreiðastæðinu. Hafi það verið ætlun X að handkörfugrindur væru aðeins til innanhússbrúks hefði borið að hafa sérstök tilmæli þess efnis sýnileg viðskiptavinum. Er þá ítrekuð krafa M um úrskurð nefndarinnar um fulla bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X.

Í viðbótarathugasemdum V er vakin athygli á því að V hafi myndbandsupptöku af slysi M ekki undir höndum enda séu verklagsreglur X þær að aðeins sé boðið upp á að horfa á upptökur á skrifstofu X.

Álit.

Ábyrgðartryggingu atvinnureksturs er ætlað að bæta tjón sem fyrirtæki bera að lögum skaðabótaskyldu vegna. Við úrlausn málsins reynir á hvort skilyrði skaðabótaskyldu séu uppfyllt, þ.e. hvort sýnt sé fram á saknæma háttsemi eða athafnaleyssi af hálfu X eða starfsfólks þess og hvort orsakatengsl séu milli þess og tjóns M. Sönnunarbyrði þess að svo sé hvílir á M.

Af gögnum málsins verður lagt til grundvallar að M hafi fallið á leið sinni út úr verslun X þegar grind undir innkaupakörfu, sem hún hafði tekið til notkunar inni í versluninni, steiptist fram fyrir sig. Ekki er ágreiningur um að eitt hjól hafi vantað á grindina. Hins vegar greinir aðila á um það hvort starfsfólk X hafi haft vitneskju um þennan ágalla og hvort orsakatengsl séu milli hans og falls M.

Rík aðgæslu- og athafnaskylda hvílir á rekstraraðilum verslana um að tryggja öryggi gagnvart viðskiptavinum sínum, m.a. með því að gæta þess að búnaður sem viðskiptavinum er látinn í té sé í fullnægjandi ástandi og feli ekki í sér slyshættu. Sé slíkur búnaður gallaður og til þess fallinn að valda slysum ber rekstraraðila að fjarlægja hann úr umferð án tafar.

Þrátt fyrir það verður að líta til þess að gögn málsins sýna ekki með fullnægjandi hætti fram á að starfsfólk X hafi haft vitneskju um hinn tiltekna ágalla áður en slysið varð. Frásögn M um ummæli aðstoðarverslunarstjóra fær ekki stoð í öðrum gögnum málsins og hefur X andmælt henni. Þá liggur ekki fyrir hvenær hjólið losnaði af grindinni né hversu lengi hún var í notkun í því ástandi. Verður því ekki talið sannað að X hafi sýnt af sér saknæmt athafnaleyssi með því að láta grindina vera í umferð.

Að fenginni þeirri niðurstöðu er ekki þörf á því að taka önnur atriði ágreinings aðila, þ.e. hvað varðar orsakatengsl milli vanbúnaðar á grindinni og slyss M, til frekari skoðunar.

Með hliðsjón af framangreindu og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er því ekki sýnt fram á að skilyrði skaðabótaskyldu séu uppfyllt. Er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu M.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 12. maí 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir